

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia2015 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu
etylowego**

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 201) załącznik do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Środki skażające określone w lp. 10 i 15 w załączniku do rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu dotychczasowym, mogą być stosowane jako środki skażające alkohol etylowy przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU
WSI**

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rynki rolne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 września 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1261).

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia2015 r. (poz.)

**WYKAZ ŚRODKÓW DOPUSZCZONYCH DO SKAŻANIA ALKOHOLU
ETYLOWEGO WRAZ Z MINIMALNĄ ILOŚCIĄ ICH ZASTOSOWANIA**

Lp.	Środek skażający	Minimalna ilość środka skażającego na 100 l alkoholu etylowego 100%
1	2	3
1	Aceton	3 l
2	Alkohol benzyłowy	3 l
3	Alkohol butylowy	5 l
4	Alkohol izopropylowy (2-propanol)	10 l
5	Benzoesan denatonium ¹⁾	2 g
6	Benzyna ²⁾	3 l
7	Bromek lub chlorek etylu	0,3 l
8	Eter etylowo-tert butylowy	3 l
9	Eter dietyłowy	3 l
10	Keton etylowo-metyłowy	3 l
11	Nafta – frakcja naftowa z destylacji zachowawczej ²⁾	2 l
12	Nipagina (aseptina)	3 kg
13	Octan etylu	5 l
14	Szelak	3 kg
15	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ benzoesanu denatonium ¹⁾ oraz	1 g
	acetonu	2 l
16	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ benzoesanu denatonium ¹⁾ oraz	1 g
	alkoholu izopropylowego (2-propanolu)	5 l

17	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ benzoesanu denatonium ¹⁾ oraz	1 g
	ketonu etylowo-metylowego	2 l
18	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ jodu krystalicznego ⁴⁾ oraz	0,1 kg
	ftalanu dietylu	0,8 l
19	Toluol lub toluen	3 l
20	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ alkoholu izopropylowego (propan-2-ol),	3 l
	ketonu metylowo-etylowego (MEK) oraz	1 l
	benzoesanu denatonium ¹⁾	1 g
21	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ alkoholu tert-butyłowego oraz	0,1 l
	benzoesanu denatonium ¹⁾	1 g
22	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ alkoholu izopropylowego (propan-2-ol),	3 l
	octanu etylu oraz	5 l
	benzoesan denatonium ¹⁾	1 g
23	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ benzyny silnikowej ²⁾	3 l
	eteru etylo-tert-butyłowego (ETBE) oraz	2 l
	alkoholu izopropylowego (propan-2-ol)	1 l
24	Środek skażający otrzymany z połączenia ³⁾ 95- 96% masowych ketonu metylowo-etylowego (MEK)	1 l
	2,5-3% masowych ketonu metylowo- izopropylowego	
	1,5-2% masowych ketonu etylowo-sec-amylowego oraz	
	benzoesan denatonium ¹⁾	1 g

Objaśnienia:

- 1) Dopuszczalne jest stosowanie roztworów benzoenu denatonium w etanolu lub alkoholu tert-butylowym po uprzednim przeliczeniu dawki na czysty składnik.
- 2) Niesklasyfikowana na podstawie przepisów części 3 sekcji 3.5 lub 3.6 załącznika I rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008, str. 1 z późn. zm.), odpowiednio, jako substancja o działaniu mutagennym na komórki rozrodcze lub rakotwórczym.
- 3) Połączenie substancji musi nastąpić najpóźniej w trakcie procesu skazania alkoholu etylowego.
- 4) Dopuszczalne jest stosowanie roztworów jodu w etanolu po uprzednim przeliczeniu dawki na czysty składnik.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie wprowadza zmiany w wykazie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 201). Projektowana zmiana jest wprowadzana w związku z wystąpieniem Ministra Finansów o rozszerzenie listy środków skażających alkohol etylowy w związku z projektowaną zmianą rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 września 2013 r. w sprawie dokumentu dostawy, ewidencji wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, warunków i sposobu ich zwrotu oraz środków skażających alkohol etylowy (Dz. U. poz. 1108) dotyczącą określenia nowej listy skażalników dla częściowego skażania alkoholu etylowego dla celów zwolnienia od akcyzy.

Minister Finansów zaproponował dopuszczenie następujących substancji lub mieszanin, jako środków skażających alkohol etylowy wraz z minimalną ilością ich zastosowania na 1hl alkoholu 100% obj. tj.

- 1) ftalan dietylu 1000 ml;
- 2) mieszanina alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 3000 ml, ketonu metylo-etylowego (MEK) 1000 ml i benzoesanu denatonium 1g;
- 3) mieszanina alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 5000 ml i benzoesanu denatonium 1 g;
- 4) mieszanina alkoholu tert-butyłowego 100 ml i benzoesanu denatonium 1g;
- 5) mieszanina alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 3000 ml i octanu etylu 5000 ml;
- 6) mieszanina benzyny silnikowej 3000 ml, eteru etylo-tert-butyłowego 2000 ml ETBE i alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 1000 ml;
- 7) mieszanina 3000 ml alkoholu izopropylowego (IPA), 3000 ml ketonu metylo-etylowego (MEK) i 1g benzoesanu denatonium;
- 8) 1 litr mieszaniny ketonów, składającej się z:
 - a) 95-96% masowych ketonu metylo-etylowego (MEK),
 - b) 2,5-3% masowych ketonu metylo-izopropylowego,
 - c) 1,5-2% masowych ketonu etylo-sec-amylowego,wraz z 1 g benzoesanu denatonium.

Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 103), minister właściwy do spraw rynków rolnych określa, w drodze rozporządzenia, środki dopuszczone do skażania alkoholu etylowego oraz minimalną ilość ich zastosowania w tym celu, mając na względzie, że środki te nie mogą zagrażać zdrowiu lub życiu ludzi, a jednocześnie muszą uniemożliwiać spożycie alkoholu etylowego nimi skażonego.

Mając na uwadze powyższe, prace nad zmianą rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego podjęto po uzyskaniu opinii Ministra Zdrowia oraz Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie odnośnie do spełniania przez ww. substancje wymogów określonych w art. 9 ust. 2 ww. ustawy.

Projekt uwzględnia wprowadzenie następujących zmian w wykazie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego wraz z minimalnymi ilościami ich zastosowania na 1 hl alkoholu 100% obj.

1. dodanie do wykazu następujących środków skażających alkohol etylowy (poz. 20-24 w tabeli):

- mieszanina alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 3000 ml, ketonu metylowo-etylowego (MEK) 1000 ml i benzoesanu denatonium 1g,
- mieszanian alkoholu tert-butyłowego 100 ml i benzoesanu denatonium 1g,
- 1 litr mieszaniny ketonów, składającej się z :
 - a) 95-96% masowych ketonu metylowo-etylowego (MEK),
 - b) 2,5-3% masowych ketonu metylowo-izopropylowego,
 - c) 1,5-2% masowych ketonu etylowo-sec-amylowego,wraz z 1 g benzoesanu denatonium,
- mieszanina benzyny silnikowej 3000 ml, eteru etylo-tert-butyłowego 2000 ml ETBE i alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 1000 ml,
- mieszanina alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 3000 ml i octanu etylu 5000 ml i benzoesan denatonium 1 g.

2. zmniejszenie minimalnej ilości zastosowania alkoholu izopropylowego (propan-2-ol), do 5 l, w mieszaninie alkoholu izopropylowego i benzoesanu denatonium, jako środka skażającego określonego w lp. 16 w załączniku do rozporządzenia,

3. uchylenie w wykazie środków dopuszczonych do skażenia alkoholu etylowego określonym w brzmieniu dotychczasowym, środków określonych w lp. 10 tj. ftalanu dietylu oraz w poz. 15 tj. ogólnego środka skażającego.

Środki skażające alkohol etylowy wraz z minimalnymi ilościami ich zastosowania na 1 hl alkoholu 100% obj., określone w lp. 1-15 oraz 17-19 w załączniku do projektowanego rozporządzenia nie ulegają zmianie w stosunku do zmienianego rozporządzenia.

Odnosząc się do powyższego zestawienia należy stwierdzić, że minimalne ilości substancji zaproponowanych do umieszczenia w wykazie środków dopuszczonych do skażenia alkoholu etylowego nie będą klasyfikowane, jako stwarzające zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka. Spośród substancji wskazanych, jako samodzielne skaźalniki lub składniki mieszanin skażających, największe zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka stwarza benzyna silnikowa, ponieważ może dojść do zgonu w przypadku jej połknięcia i dostania się do organizmu przez drogi oddechowe, jak również może powodować wady genetyczne lub wywoływać choroby nowotworowe. Szkodliwość innych związków jest związana z działaniem drażniącym na skórę i/lub oczy oraz w następstwie wdychania oparów, co jest również charakterystyczne dla działania alkoholu etylowego.

Toksyczność ostra analizowanych związków jest z kolei najwyższa dla benzoesanu denatonium, ale biorąc pod uwagę zawartość tego związku w skażonym alkoholu etylowym nie ma ona żadnego znaczenia toksykologicznego. Toksyczność ostra pozostałych związków jest porównywalna z alkoholem etylowym, a zatem ze względu na znacznie niższe stężenia skaźalników w odniesieniu do substancji podstawowej, ich dodatek nie będzie zwiększał istotnie toksyczności ostrej produktów.

Z uwagi na fakt, że zaproponowana przez Ministra Finansów mieszanina alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 3000 ml, ketonu metylo-etylowego (MEK) 1000 ml i benzoesanu denatonium 1g jest odwzorowaniem proponowanej drugiej mieszaniny 3000 ml alkoholu izopropylowego (IPA), 3000 ml ketonu metylo-etylowego (MEK) i 1g benzoesanu denatonium, a zmniejszeniu ulega ilość ketonu metylo-etylowego (MEK), do wykazu środków dopuszczonych do skażenia alkoholu etylowego wraz z minimalnymi ilościami ich zastosowania zaproponowano wprowadzenie mieszaniny zawierającej w składzie minimalne ilości poszczególnych ww. substancji.

Mieszanina benzyny silnikowej, eteru tert-butylo-etylowego i izopropanolu, w ilości odpowiednio 3 l, 2 l i 1 l na 100 l alkoholu etylowego używanego w biopaliwach spełnia

warunki określone dla środków skażających. Składniki mieszaniny, w szczególności benzyna silnikowa, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka, ale mając na uwadze ich stężenia w skażonym alkoholu etylowym można przyjąć, że nie będą one w sposób znaczący zwiększać tego zagrożenia w przypadku celowej lub nieumyślnej konsumpcji skażonego alkoholu etylowego, który jest substancją o porównywalnej toksyczności.

Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym przez Ministerstwo Zdrowia do skażenia alkoholu nie może zostać użyta benzyna sklasyfikowana jako substancja rakotwórcza czy mutagenna.

Benzyna silnikowa jest mieszaniną benzyny (niskowrzącej benzyny niespecyfikowanej - gazoliny) oraz organicznych związków tlenowych i innych substancji pełniących funkcję dodatków uszlachetniających (maks. 1% obj.). Benzyna (gazolina) zawiera do 1% benzenu, do 3% n-heksanu i ok. 6% toluenu (dane z karty charakterystyki sporządzonej według Rozporządzenia (UE) Nr 453/2010 przez Polski Koncern Naftowy Orlen SA). Ze względu na fakt, że benzyna jest mieszaniną o niejednoznacznym składzie jakościowym i ilościowym, określenie jej właściwości toksycznych jest możliwe jedynie w sposób szacunkowy. Amerykańska Agencja ds. Substancji Toksycznych i Rejestru Chorób (ATSDR) podaje, że benzyna jest słabiej wchłaniana z przewodu pokarmowego niż przez drogi oddechowe. U osób dorosłych, około 20 g do 50 g benzyny może spowodować zatrucie, a 400 g może spowodować zgon osoby o masie ciała 80 kg. Jednocześnie zaledwie 10 g do 15 g może być dawką śmiertelną dla dzieci. Objawy zatrucia benzyną drogą pokarmową mogą obejmować wymioty, zawroty głowy, senność, dezorientację, utratę przytomności, drgawki, krwotok z płuc i narządów wewnętrznych. Zgon może nastąpić z powodu niewydolności krążeniowej. Z kolei brytyjska Agencja Ochrony Zdrowia (HPA) podaje, że połknięcie benzyny może spowodować poważne, uogólnione objawy podrażnienia przewodu pokarmowego, w tym nudności, wymioty, kolikę i biegunkę, a opóźnionymi skutkami zdrowotnymi związanymi z spożyciem benzyny może być zapalenie płuc w wyniku zachłyśnięcia benzyną podczas połykania lub wymiotami. Jednocześnie dane raportowane przez HPA wskazują na stosunkowo niską toksyczność doustną benzyny w porównaniu do innych produktów petrochemicznych, takich jak np. nafta. Jako dawkę śmiertelną u dorosłych, w przypadku braku efektów spowodowanych aspiracją benzyny do płuc lub wymiocin, uznano spożycie 7500 mg/kg (np. 600 g dla osoby o masie ciała 80 kg). Szkodliwość benzyny silnikowej jako

składnika mieszaniny skażającej alkohol etylowy można również ocenić w sposób analogiczny jak dla BD. Proponowana ilość benzyny silnikowej, która miałaby być dodawana do 100 l alkoholu wynosi 3 l, a zatem jej zawartość w skażonym produkcie wynosiłaby ok. 3% v/v. Jeśli osoba spożyłaby 500 ml takiego produktu, czyli przyjęła dawkę śmiertelną alkoholu etylowego, to równocześnie do organizmu wprowadziłaby ok. 15 ml (równoważne ok. 11 - 12 g) benzyny silnikowej. Szkodliwość produktu byłaby zatem związana głównie z zawartością w nim alkoholu etylowego.

ETBE jest bezbarwną cieczą o charakterystycznym silnym zapachu, przypominającym eter lub benzynę, mającym temperaturę wrzenia 70 - 72,8°C. ETBE nie jest sklasyfikowany jako substancja niebezpieczna. W doświadczeniach na zwierzętach ETBE wykazywał małą toksyczność ostrą. Wartości LD50 dla szczurów i myszy po podaniu dożołądkowym dla tego związku wahały się w granicach 2000 + 7150 mg/kg, dlatego ETBE nie jest klasyfikowany jako substancja toksyczna. Związek ten jest stosowany w ilości do 15% (od 1 czerwca 2015 r. w ilości do 22%) jako dodatek poprawiający właściwości utleniające i podwyższający liczbę oktanową benzyn.

Ocena mieszaniny benzyny silnikowej, ETBE i IPA jako środka skażającego alkohol etylowy używanego w biopaliwach, nie jest jednoznaczna. Wskazane działania szkodliwe składników, zwłaszcza gazoliny wchodzącej w skład benzyny silnikowej, świadczą o jego potencjalnym zagrożeniu dla zdrowia i życia człowieka. Ponieważ jednak toksyczność ostrą poszczególnych składników jest porównywalna do toksyczności etanolu, to mając na uwadze ich stężenia w skażonym alkoholu etylowym można przyjąć, że nie będą one w sposób znaczący zwiększać zagrożenia dla zdrowia i życia w przypadku celowej lub nieumyślnej konsumpcji skażonego alkoholu etylowego. Mieszanina benzyny silnikowej, ETBE i IPA spełnia warunki dla środków skażających.

Zaproponowana przez Ministra Finansów mieszanina izopropanolu i octanu etylu nie spełnia warunków stawianych środkom skażającym, ponieważ poszczególne składniki nie mają cech organoleptycznych (koloru, zapachu, smaku) istotnie zmieniających właściwości alkoholu etylowego skażonego tą mieszaniną. Poszczególne substancje mogą być stosowane jedynie jako znaczniki analityczne (przy czym powszechnie stosuje się w tym celu izopropanol) i wymagają uzupełnienia o inne substancje o pożądanych cechach.

Mieszantyna alkoholu izopropylowego (IPA) i octanu etylu (ETAC), w proporcji 3 000 ml IPA i 5 000 ml ETAC na 100 l alkoholu etylowego, została zaproponowana do skażenia farb i lakierów klasyfikowanych w dziale 32 Taryfy celnej.

IPA jest związkiem chemicznym o właściwościach fizykochemicznych zbliżonych do alkoholu etylowego. Jest on bezbarwną cieczą o charakterystycznym alkoholowym zapachu, temperaturze wrzenia 82°C i gęstości (w 20°C) 0,78 g/cm³ (temperatura wrzenia etanolu wynosi 78°C, a gęstość 0,79 g/cm³). Ze względu na powyższe cechy, rozdzielanie IPA od alkoholu etylowego jest bardzo trudne, zwłaszcza w nieprofesjonalnych laboratoriach, co czyni go właściwą substancją do użycia jako znacznik analityczny. Toksyczność IPA jest porównywalna z etanolem. IPA jest jedną z dwóch substancji (obok TBA) rekomendowanych do stosowania w tym zakresie przez grupę ekspercką DG TAXUD. IPA wchodzi również w skład tzw. *Euroskazanika* (mieszanina 3000 ml IPA, 3000 ml MEK i 1 g DB). Ze względu na to, że zapach i smak IPA są zbliżone do etanolu, przy zastosowaniu IPA do skażenia alkoholu etylowego konieczne jest stosowanie dodatkowych substancji różniących się powyższymi cechami organoleptycznymi (jak to ma miejsce w *Euroskazniku*).

ETAC jest bezbarwną cieczą o przyjemnym, owocowym zapachu, której temperatura wrzenia wynosi 77°C, a gęstość (w 20°C) 0,90 g/cm³. ETAC z etanolem tworzy mieszaninę azeotropową, co oznacza, że nie jest możliwy rozdział tych substancji przez destylację czy nawet rektyfikację. Rozdzielenie takich mieszanin możliwe jest dopiero przy użyciu bardziej zaawansowanych technologicznie metod, np. poprzez dodanie do układu benzenu, co umożliwi oddestylowanie właściwego składnika. Toksyczność ETAC jest również porównywalna do etanolu. ETAC jest estrem etylowym kwasu octowego, który może powstać w wyniku reakcji etanolu z kwasem octowym (lub acetylo-CoA), dlatego związek ten jest obecny w wielu napojach alkoholowych. Cechy organoleptyczne ETAC nie powodują, że alkohol etylowy skażony tym środkiem będzie zniechęcał potencjalnych konsumentów. Jego użycie jako skaźnika jest ograniczone; zgodnie z załącznikiem do ww. Rozporządzenia Wykonawczego Komisji Europejskiej, ETAC jest dopuszczony do całkowitego skażenia alkoholu wyłącznie na Łotwie. Mając na uwadze podane powyżej pożądane cechy środka skażającego, stosowanie mieszaniny IPA i ETAC do skażenia alkoholu etylowego wydaje się mało zasadne. Oba związki mają podobne cechy: toksyczność porównywalną z etanolem, zapach zbliżony do etanolu (IPA) lub przyjemny, owocowy (ETAC), nie mają zniechęcającego smaku, są trudne do rozdzielania od etanolu. Substancje

te mogą być rozważane jako samodzielne lub łączne znaczniki analityczne skażonego alkoholu etylowego, przy czym IPA z racji charakteru chemicznego (podobnie jak etanol jest alkoholem) jest znacznie szerzej stosowany i rekomendowany w tym zakresie. Ponieważ mieszanina IPA i ETAC została zaproponowana przez MF do skażania farb i lakierów, właściwe byłoby dodanie do niej co najmniej środka zmieniającego smak (np. BD) celem zapobieżenia próbom nielegalnego odkażenia skażonego alkoholu i wprowadzenia dodatkowego znacznika dla laboratoriów kontrolujących jakość produktów. W związku z powyższym zaproponowano wprowadzenie do wykazu mieszaniny alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 3000 ml i octanu etylu 5000 ml i benzoesu denatonium 1 g.

Aktualnie w wykazie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego wraz z minimalną ilością ich stosowania znajduje się mieszanina alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) 6 l i benzoesu denatonium 1 g. Mając na uwadze to, że w wykazie wskazuje się minimalne ilości zastosowania środków skażających alkohol etylowy, proponuje się zastąpienie mieszaniny alkoholu izopropylowego (propan-2-ol) i benzoesu denatonium w ilości odpowiednio 6 l i 1 g w przeliczeniu na 100 l alkoholu etylowego 100% mieszaniną o tym samym składzie w proporcji odpowiednio 5 l i 1g. Zmiana ta uwzględnia propozycję zgłoszoną przez Ministerstwo Finansów w zakresie umieszczenia mieszaniny o wskazanym składzie i minimalnej ilości zastosowania poszczególnych składników w wykazie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego określonym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego.

Należy zauważyć, że w zaproponowanym przez Ministra Finansów wykazie środków skażających alkohol etylowy znajduje się ftalan dietylu z minimalną ilością zastosowania 1000 ml na 1hl alkoholu 100% obj. Proponowany w tej ilości minimalnej skażalnik znajduje się aktualnie w wykazie środków skażających alkohol etylowy określonym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego. Wymieniony skażalnik znajduje się również na liście środków skażających dla częściowego skażania alkoholu etylowego dla celów zwolnienia od akcyzy przewidzianej rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 września 2013 r. w sprawie dokumentu dostawy, ewidencji wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, warunków i sposobu ich zwrotu oraz środków skażających alkohol etylowy.

ftalan dietylu nie spełnia warunków właściwych samodzielnemu skażalnikiowi, ponieważ jego cechy organoleptyczne (kolor, zapach) nie są charakterystyczne, związek ten może być stosunkowo łatwo usunięty ze skażonego nim alkoholu etylowego, może również być wprowadzony do roztworu w czasie przechowywania w plastikowych pojemnikach.

Ftalan dietylu (PDE) jest substancją zarejestrowaną w Europejskiej Agencji Chemicznej (ECHA). Zgodnie z deklaracjami producentów (np. Sigma-Aldrich, POCH), nie jest substancją niebezpieczną zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1272/2008. Nie została ona również sklasyfikowana, jako niebezpieczna zgodnie z dyrektywą 67/548/EWG. Toksyczność ostra PDE jest porównywalna do etanolu. Mając na uwadze ilość PDE dodawanego do alkoholu etylowego celem jego skażenia, tj. 1 I do 100 I (co daje roztwór 1% v/v), należy stwierdzić, że nie wpływa on istotnie na toksyczność ostrą produktu w przypadku jego celowej lub nieumyślnej konsumpcji. Potencjalne zagrożenie dla zdrowia i życia związane ze spożyciem alkoholu etylowego skażonego PDE wynika z toksyczności samego etanolu, który

jest głównym składnikiem. Zasadność stosowania PDE jako samodzielnego skażalnika alkoholu jest jednak wątpliwa. PDE jest bezbarwną lub jasnożółtą cieczą o bardzo słabym aromatycznym zapachu. W postaci 1% roztworu w alkoholu etylowym obecność PDE będzie niewykrywalna poprzez zapach czy barwę dla potencjalnego konsumenta. W czystej postaci PDE ma gorzki smak, co wskazuje na możliwość jego użycia celem spowodowania niezdadności do konsumpcji jednak gorzki smak PDE jest znacznie mniej intensywny w porównaniu np. z benzoesanem denatonium (BD), rutynowo stosowanym w tym celu. PDE jest stosowany w produkcji plastików i kosmetyków, dlatego związek ten nie może być stosowany, jako znacznik analityczny (wykrycie PDE w produkcie nie będzie jednoznacznie wskazywało na użycie skażonego alkoholu). Dodatkowo należy wziąć pod uwagę, że nielegalnie odkażany alkohol jest często dystrybuowany w plastikowych opakowaniach, które mogą być źródłem PDE. Zgodnie z treścią pisma MF, PDE miałby być stosowany „w kosmetykach klasyfikowanych do pozycji 3304, 3305, 3306 i 3307, perfumach i wodach toaletowych klasyfikowanych do pozycji 3303 oraz olejkach eterycznych klasyfikowanych do pozycji 3301 i mieszaninach substancji zapachowych klasyfikowanych do pozycji 3302”. Zmiana właściwości alkoholu etylowego po skażeniu go PDE nie byłaby znacząca i nie pozwoliłaby na uzyskanie cech czyniącym produkt niezdatnym do konsumpcji. W przypadku PDE nie można również wykluczyć możliwości prób nielegalnego usuwania go ze skażonego

alkoholu, ponieważ PDE różni się znacząco wieloma właściwościami fizykochemicznymi od alkoholu etylowego. Dla przykładu, duża różnica w temperaturze wrzenia (297,3°C dla PDE, 78°C dla etanolu), umożliwia usunięcie PDE ze skażonego alkoholu poprzez destylację. Stosowanie PDE, jako skaźnika zostało ocenione negatywnie w badaniach prowadzonych w ramach projektu AMPHORA, częściowo finansowanego przez Komisję Europejską oraz grupę ekspercką ds. podatków pośrednich Komisji Europejskiej. Związek ten nie znajduje się w załączniku do Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) Nr 162/2013 z dnia 21 lutego 2013 r. zmieniającego załącznik do rozporządzenia (WE) nr 3199/93 w sprawie wzajemnego uznawania procedur całkowitego skażenia alkoholu etylowego do celów zwolnienia z podatku akcyzowego, a zatem PDE nie jest substancją dopuszczoną w celu całkowitego skażenia alkoholu w żadnym państwie członkowskim UE.

Mając na względzie wymogi stawiane środkom skażającym alkohol etylowy oraz realizując zapewnienie właściwego stosowania alkoholu etylowego skażonego tymi środkami, proponuje się wykreślenie z wykazu środków dopuszczonych do skażenia alkoholu etylowego wraz z minimalną ilością ich zastosowania środka określonego pod poz. 10 w załączniku w brzmieniu dotychczasowym tj. ftalanu dietylu 1000 ml. W celu zapewnienia przedsiębiorcom możliwości wykorzystania tego środka skażającego lub alkoholu etylowego skażonego tym środkiem wprowadzono sześciomiesięczny okres przejściowy na stosowanie tego środka skażającego.

Ponadto ogólny środek skażający, znajdujący się aktualnie w wykazie środków dopuszczonych do skażenia alkoholu etylowego, szeroko zdefiniowany zgodnie z Polską Normą PN-C-97911 jako mieszanina różnych substancji rozpuszczalnych w spirytusie, wyprodukowana wg określonej receptury, nadająca mu cechy artykułu niekonsumpcyjnego, daje możliwość do stosowania wszelkich środków bez względu na ich wpływ na zdrowie ludzi. Mając na uwadze powyższe, proponuje się usunięcie tego środka z wykazu środków dopuszczonych do skażenia alkoholu etylowego. W celu zapewnienia przedsiębiorcom możliwości wykorzystania tego środka skażającego lub alkoholu etylowego skażonego tym środkiem wprowadzono sześciomiesięczny okres przejściowy na stosowanie tego środka skażającego.

Projekt rozporządzenia został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rok 2015.

Stosownie do postanowień ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z 2009 r. Nr 42, poz. 337 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku, z czym nie podlega notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Opracowano
w Departamencie Rynków Rolnych:

[Signature]
[Signature]
**ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU**
[Signature]
DYREKTOR DEPARTAMENTU
[Signature]
Bogumila Kasperowicz
Radosław Grzegorzczak

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

[Signature]
Z. C. DYREKTORA
Departamentu Prawo-Legislacyjnego
[Signature]
Adam Toborek

AKCEPTOWAŁ:
PODSEKRETARZ STANU

[Signature]
Tadeusz Nalewajk

Nazwa projektu
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniające rozporządzenie w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego

Data sporządzenia
2 kwietnia 2015 r.
Źródło:
Wykaz prac legislacyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Nr w wykazie prac
Nr 40 w wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu
Tadeusz Nalewajk
Podsekretarz Stanu

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu
Krzysztof Potocki
Tel. 22 623 14-24

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Opracowanie projektu ma na celu zmianę wykazu środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego określonego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 201).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowana zmiana następuje w wyniku wystąpienia Ministra Finansów z prośbą o zmianę przedmiotowego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w związku z planowaną zmianą w przepisach Ministra Finansów tj. zmianą rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 września 2013 r. w sprawie dokumentu dostawy, ewidencji wyrobów akcyzowych objętych zwolnieniem od akcyzy ze względu na ich przeznaczenie, warunków i sposobu ich zwrotu oraz środków skażających alkohol etylowy (Dz. U. z 2013 r., poz. 1108) dotyczącą określenia nowej listy skażalników dla częściowego skażania alkoholu etylowego dla celów zwolnienia od akcyzy.

W projektowanym rozporządzeniu zostanie zmieniony wykaz środków dopuszczonych do skażania alkoholu etylowego. Zmiana wykazu będzie uwzględniała wymogi stawiane środkom przeznaczonym do skażania alkoholu etylowego, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. Nr 31, poz. 353, z późn. zm.). Projektowana zmiana będzie ponadto uwzględniała opinię Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie oraz stanowisko Ministerstwa Zdrowia, przedstawione w zakresie spełnienia przez proponowane substancje ww. wymogów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Projektowane rozporządzenie dotyczy przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie skażania alkoholu etylowego.	134	Rejestr podmiotów wykonujących działalność w zakresie wyrobu i przetwarzania alkoholu etylowego- prowadzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Alkohol skażony jest półproduktem stosowanym w wielu dziedzinach gospodarki, w tym w branży kosmetycznej, farmaceutycznej, czy w chemii gospodarczej.

pozostałe jednostki (oddzielnie)																				
Saldo ogółem																				
budżet państwa																				
JST																				
pozostałe jednostki (oddzielnie)																				

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie przewiduje się wpływu projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Czas w latach od wejścia w życie zmian		Skutki						Łącznie (0-10)
		0	1	2	3	5	10	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)							
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Nie przewiduje się wpływu projektowanego rozporządzenia na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

sytuacja i rozwój regionalny

inne:

demografia

mienie państwowe

informatyzacja

zdrowie

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Nie przewiduje się dalszych działań związanych z wykonaniem przepisów projektowanego rozporządzenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Nie dotyczy